

Joanna Łuczyńska

"Polska gwara żołnierska w okresie powojennym", Stanisław Kania,
"Literatura Ludowa" nr 6 (1976) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/3 (65), 209

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/IV/ JUROW Włodzimierz: Benedykt Polak jako średniowieczny zbieracz podań i legend o Tatarach. "Literatura Ludowa" 1976 nr 6 s. 21-29.

Autor omawia ludowe i żołnierskie legendy i przekazy o Tatarach popularne w XIII-wiecznej Europie. Łącząc informacje polityczne, historyczne i geograficzne, były ówczesnie jedynym źródłem wiedzy o Wschodzie. Autor bada szczegółowo "raporty z wyprawy" spisane przez mnichów, uczestników ekspedycji na Wschód zorganizowanej w 1245-1247 przez papieża Innocentego III. Jeden z nich, "Historia Mongolorum", oparty na ustnym przekazie franciszkanina Benedykta Polaka, jest - jak wykazują analizy tekstologiczne i komparatystyczne - ważnym dokumentem ustnej literatury ludowej.

BP/65/70

J. Ł.

/IV/ KANIA Stanisław: Polska gwara żołnierska w okresie powojennym. "Literatura Ludowa" 1976 nr 6, s. 32-39.

Autor definiuje gwarę żołnierską jako socjalny wariant języka, ukształtowany w codziennym życiu koszarowym i nie pokrywający się z językiem wojskowym, rozumianym jako język zakazów, nakazów i instrukcji. Czynniki, które wpłynęły na ukształtowanie gwary żołnierskiej, to: specyfika zamkniętej grupy społecznej, charakterystyczne cechy sprzętu i uzbrojenia wojskowego powodujące powstawanie nazw gwarowych, działanie tendencji do skrótu wypowiedzi i tendencji ekspresywno-żartobliwej. We współczesnej gwarze żołnierskiej wyróżnia autor trzy warstwy leksykalne: elementy gwary przedwojennej, zapożyczenia obce (rosyjskie i angielskie), neologizmy semantyczne i słowotwórcze.

BP/65/71

J. Ł.